

สรุปโครงการการจัดการความรู้ (สายวิชาการ)

เรื่อง การวิจัยในชั้นเรียนในระดับอุดมศึกษา

ศูนย์วิทยาศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้เห็นความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนในทุกหลักสูตรของศูนย์วิทยาศาสตร์ศึกษา จึงได้จัดให้มีโครงการการจัดการความรู้ (สายวิชาการ) เรื่อง การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ในระดับอุดมศึกษาขึ้น เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2556 โดยได้เชิญ รศ.ดร.ภาวิณี ศรีสุขวัฒนานันท์ มาเป็นวิทยากรถ่ายทอดประสบการณ์และให้ความรู้ และพัฒนาสมรรถนะของอาจารย์ประจำศูนย์วิทยาศาสตร์ศึกษา ให้สามารถนำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนจริงและเป็นองค์ความรู้เพื่อถ่ายทอดคยงนิสิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากนั้นจึงได้มีการประชุมเพื่อสรุปประเด็นการเรียนรู้ และแนวทางในการปฏิบัติ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

การวิจัยเป็นเครื่องมือในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ การพัฒนาเทคโนโลยี หรือการแก้ไขปัญหาต่างๆ การวิจัยเป็นการค้นหาความจริง ซึ่งเป็นสิ่งที่ดี มีประโยชน์ ค้นหาทางหรือวิธีที่จะทำให้ดี และหาวิธีที่จะทำให้สำเร็จ

“การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน” เป็นรูปแบบหนึ่งของการวิจัย ซึ่งมีเป้าหมายสำคัญเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนในบริบทของชั้นเรียนเป็นสำคัญ การวิจัยในชั้นเรียนเป็นรูปแบบการวิจัยที่ออกแบบ และพัฒนาขึ้นมาเพื่อช่วยให้ผู้สอนสามารถสำรวจ ตรวจสอบได้ว่ามีอะไรเกิดขึ้นในห้องเรียน และช่วยให้ผู้สอนทราบข้อมูลที่จะนำไปใช้เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนไปในอนาคต เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้เต็มศักยภาพ ดังนั้นการวิจัยในชั้นเรียนจึงเกี่ยวข้องกับแนวทางการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา และนโยบายของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและศูนย์วิทยาศาสตร์ศึกษา

ลักษณะที่สำคัญของการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการคือ เป็นการวิจัยที่มีการสะท้อนการปฏิบัติงานของตนเอง มีการประเมินการปฏิบัติของตนเอง จึงเป็นลักษณะของการวิจัยที่สามารถประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาพัฒนาการปฏิบัติ และส่งเสริมการพัฒนาทางวิชาชีพได้ ซึ่งเมื่อนำการวิจัยเชิงปฏิบัติการมาประยุกต์ใช้กับการวิจัยในชั้นเรียน จึงเป็นรูปแบบการวิจัยที่สามารถช่วยพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถแก้ปัญหาทั้งในอดีตและปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

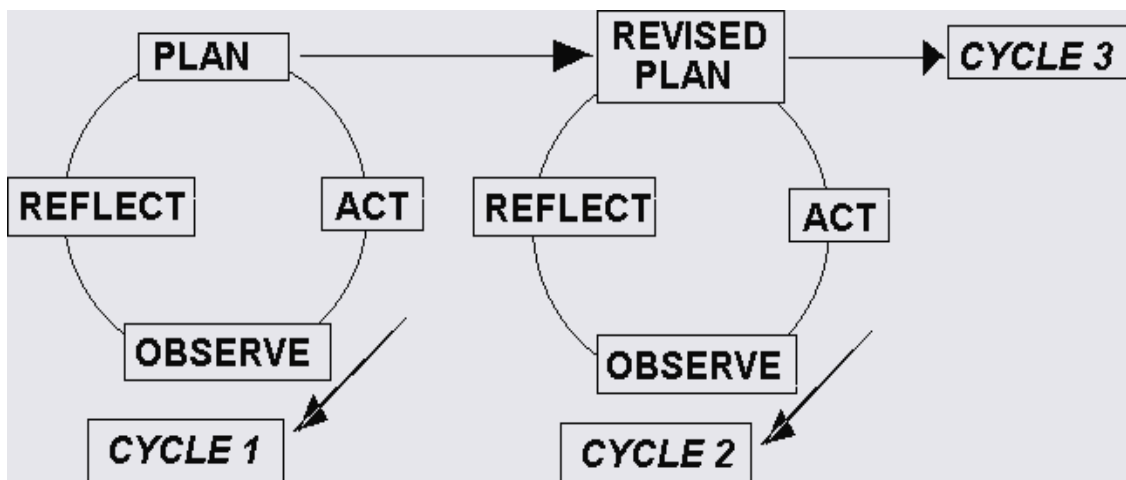
การวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นการวิจัยที่ต้องอาศัยวงจรในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย

Plan การวางแผนปฏิบัติ

Action การลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

Observation การสังเกตผลจากการปฏิบัติ

Reflection การสะท้อนผลที่เกิดจากการปฏิบัติ และนำผลการสะท้อนไปทำการวางแผนใหม่ เพื่อดำเนินการในขั้นต่อไปให้ดีขึ้น จึงมีลักษณะเป็นวงจรที่เกิดต่อเนื่องกันไป ดังแผนภาพ

ขั้นตอนในการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 การกำหนดคำถามวิจัย

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบเอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 3 การวางแผนวิจัย

ขั้นที่ 4 การเก็บข้อมูล

ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นที่ 6 การปรับแนวการปฏิบัติตามผลการวิจัยที่ได้

ขั้นที่ 7 การเผยแพร่สิ่งที่ค้นพบ

ผลจากการเข้าร่วมการจัดการความรู้ในครั้งนี้ บุคลากรสาขาวิชาการของศูนย์วิทยาศาสตร์ศึกษา เห็นว่าการวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของศูนย์วิทยาศาสตร์ศึกษา และได้มีการระดมความคิดร่วมกันเพื่อวิเคราะห์ปัญหาด้านการเรียนการสอนที่ผ่านมา และเห็นตรงกันว่านิสิตระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะนิสิตที่เข้ามาปีแรก มักมีปัญหาด้านทักษะภาษาอังกฤษ จึงทำให้มักประสบปัญหาในการอ่านทำความเข้าใจ จับใจความจากบทความทางวิชาการซึ่งมีความจำเป็นต่อการเรียนรู้ จึงได้สรุปร่วมกันเพื่อนำการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน มาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและแก้ปัญหาดังกล่าว สำหรับปีการศึกษา 2556